

UMEÅ UNIVERSITET

HANDLÄGGNINGSORDNING FÖR ATT INRÄTTA, REVIDERA STÄLLA IN ELLER AVVECKLA UTBILDNINGSPROGRAM, HUVUDOMRÅDEN OCH LOKALA EXAMENSBESKRIVNINGAR

Typ av dokument	Handläggningsordning
Datum	2019-02-26, reviderad 2026-02-27
Dnr	FS 1.1-389-26
Beslutad av	Rektor
Giltighetstid	2026-03-15 och tills vidare
Område	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå Behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning (förutbildning)
Ansvarig enhet	Planeringsenheten
Ersätter dokument:	Handläggningsordning för att inrätta, revidera, ställa in eller avveckla program och kurser samt för att inrätta eller avveckla huvudområden, dnr FS 1.1-2345-18

UMEÅ UNIVERSITET

Innehållsförteckning

1 Beskrivning.....	3
2 Bakgrund.....	3
2.1 Definitioner.....	3
2.2 Relaterade dokument.....	3
3 Utbildningsprogram	4
3.1 Process vid inrättande	4
3.2 Process vid revidering	4
3.3 Process vid inställd utlysning eller inställd antagning	5
3.4 Process vid avveckling.....	5
5 Huvudområde	6
5.1 Process vid inrättande	6
5.2 Process vid avveckling.....	7
6. Lokal examensbeskrivning	7
6.1 Process vid inrättande	7
6.2 Process vid revidering	7
6.3 Process vid avveckling.....	8

UMEÅ UNIVERSITET

1 Beskrivning

Denna handläggningsordning beskriver processen för att inrätta, revidera, ställa in eller avveckla utbildningsprogram, huvudområden och lokala examensbeskrivningar vid Umeå universitet. Syftet med handläggningsordningen och därtill kopplade dokument är att bidra till kvalitetssäkring av universitetets utbildningsutbud på förutbildningsnivå, grundnivå och avancerad nivå. Syftet är också att avveckling av utbildning som kan leda till examen ska genomföras på ett för studenterna rättssäkert sätt.

För handläggning av kurser hänvisas till respektive fakultets delegationsordning.

2 Bakgrund

För att inrätta utbildningsprogram och huvudområden krävs en ansökan där den fakultet som ansöker beskriver hur universitetets kvalitetskrav för utbildningsprogram samt huvudområden, ska uppfyllas. Dessa kvalitetskrav beskrivs i Kvalitetssystem för utbildning, bilaga 2, som används som mall vid ansökan om inrättande. De kvalitetskrav som ställs för utbildningsprogram granskas regelbundet i enlighet med Kvalitetssystem för utbildning, Utbildningsutvärdering genom kollegial extern granskning.

Som en del i kvalitetssäkringen av Umeå universitets samlade utbildningsutbud har Strategiska rådet för utbildning på grundnivå och avancerad nivå (USR) ett särskilt ansvar när utbildning inrättas, revideras, ställs in eller avvecklas. Syftet är att möjliggöra en universitetsgemensam diskussion om utbildningsutbud och kvalitet samt att synliggöra potentiella samarbeten mellan fakulteter. Risken för överlapp och intern konkurrens i utbildningsutbudet minskar och förutsättningarna för en strategisk utbildningsplanering främjas.

Varje fakultet kan med denna handläggningsordning som grund fastställa egna rutiner. Det innebär exempelvis att vissa beslut kan vidaredelegeras. Vilka dessa beslut är framgår av respektive fakultets delegationsordning.

Beslut om att inrätta, revidera, ställa in utlysning eller antagning samt avveckling av kurs/kursplan fattas i enlighet med fakultetens delegationsordning. Detta gäller både programkurser och fristående kurser.

2.1 Definitioner

Med fakultetsöverskridande avses i denna handläggningsordning de program och kurspaket där andra fakulteter än ansvarig fakultet ger någon kurs eller modul.

Med fakultet jämföras i denna handläggningsordning Lärarhögskolan där beslut avser kurser och program inrättade inom Lärarhögskolans ansvarområde.

2.2 Relaterade dokument

- Kvalitetssystem för utbildning
- Regler för utbildningsplaner
- Regel för kursplaner
- Rektors besluts- och delegationsordning
- Lokal examensordning
- Antagningsordning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Samtliga av ovanstående styrdokument återfinns på Umeå universitets regelwebb. Därutöver hänvisas till UKÄ:s vägledning Studenternas rättssäkerhet vid nedläggning av utbildningsprogram.

UMEÅ UNIVERSITET

3 Utbildningsprogram

3.1 Process vid inrättande

Rektor beslutar om inrättande av utbildningsprogram. Detta sker efter föredragning av fakultet som därefter fastställer utbildningsplan. Beslutet föregås av nedanstående process:

Fakulteten ansvarar för att informera USR om att planer på nytt utbildningsprogram föreligger.

Ansökan om inrättande av program utformas i enlighet med den mall som utgörs av bilaga 2 i Kvalitetssystem för utbildning.

Ansökan kvalitetssäkras och tillstyrks av fakultetsnämnd. Vid inrättande av fakultetsöverskridande program ska andra berörda fakulteter än värd fakultet tillstyrka förslaget. Vid oenighet mellan berörda fakulteter beslutar rektor om fortsatt beredning.

Fakulteten inhämtar rekommendationer avseende utbildningens svenska och engelska benämning från Språkrådet samt yttrande över utbildningsplan från Studentcentrum så snart ett förslag finns. Vid fakultetsöverskridande program ansvarar värd fakultet för det samlade underlaget.

USR tillstyrker eller återremitterar det samlade underlaget. Vid återremittering ska motivering framgå. I fakultetens underlag till rektor ska USRs ståndpunkt redovisas.

Rektors beslut om inrättande av utbildningsprogram och fakultetsnämndens fastställande av utbildningsplan bör fattas ett år innan programstart och i god tid innan programmet öppnar för anmälan. Om inrättande av program medför ny lokal examensbeskrivning gäller att beslut om denna ska fattas efter att programmet är inrättat, se 6.1 nedan. Vid inrättande av program ska Studentcentrum inkluderas i expedieringen av beslutet. Vid inrättande av engelskspråkigt program inkluderas även International Office i expedieringen.

3.2 Process vid revidering

Fakultetsnämnd beslutar om revidering av utbildningsplan för utbildningsprogram. Beslut om redaktionella ändringar av utbildningsplan fattas i enlighet med fakultetens delegationsordning. Beslut föregås av nedanstående process:

Fakulteten ansvarar för att informera USR när förslag på större revidering av ett utbildningsprogram föreligger. För fakultetsöverskridande program ska värd fakulteten samråda med övriga berörda fakulteter innan USR informeras. Vid oenighet mellan berörda fakulteter ska frågan lyftas till rektor efter beredning av USR.

Vid revidering av utbildningsprogram ska det framgå i den reviderade utbildningsplanen om och hur studenter som redan påbörjat programmet omfattas av förändringarna och om möjligheterna att slutföra programmet i enlighet med den utbildningsplan som studenterna antogs till.

Om revideringen av programmet medför revidering av den lokala examensbeskrivningen, se 6.2 nedan.

Om revidering av program är av sådan omfattning så att den i princip kan likställas med inrättande av ett nytt program, ska processen vara densamma som vid inrättande av program, dvs. i enlighet med avsnitt 3.1 ovan. Det kan t ex vara väsentliga ändringar av programmets innehåll, förändrade distributionsformer (campus-/nätundervisning) eller om revideringen i övrigt är av stor omfattning. Sådana beslut kan fattas genom ett förenklat förfarande där tillämpliga delar av bilaga 2 i Kvalitetssystem för utbildning används.

Inför ändring av benämning på utbildningsprogram inhämtar fakulteten rekommendationer från Språkrådet.

UMEÅ UNIVERSITET

Rektor beslutar om ändring av benämning på utbildningsprogram med undantag för de ändringar som är att betrakta som redaktionella ändringar. I underlaget från fakultetsnämnd ska följande beskrivas:

- bakgrund och skäl till den föreslagna namnändringen
- eventuella konsekvenser för studenter
- om utbildningsprogram med närliggande benämningar finns.

Rektorsbeslut krävs inte vid enbart ändring av den engelska översättningen på ett utbildningsprogram. Sådana ändringar beslutas av fakultetsnämnd.

3.3 Process vid inställd utlysning eller inställd antagning¹

Fakultetsnämnd beslutar efter samråd med berört program eller institution(-er) om att inte lysa ut ett programtillfälle alternativt att ställa in antagningen. Med inställd utlysning eller att ställa in antagning likställs "nollintag" eller att programmet/kursen är vilande.

För fakultetsöverskridande program beslutar värd fakulteten efter samråd med övriga berörda fakulteter. Vid oenighet mellan berörda fakulteter beslutar rektor efter beredning av USR.

Beslut föregås av nedanstående process:

Värd fakulteten ansvarar för att informera USR om att förslag om att inte lysa ut ett programtillfälle alternativt att ställa in antagningen föreligger.

Beslut om inställd utlysning eller inställd antagning ska motiveras genom att en samlad bedömning görs baserad på exempelvis nedanstående aspekter:

- strategiska överväganden
- söktryck
- brist på lärarkompetens
- ekonomiska skäl
- bristande kvalitet
- arbetsmarknadsaspekter.

Beslut om att inte utlysa programtillfällen ska fattas i god tid före det att utbildningen öppnas för anmälan (normalt 15 mars eller 15 september, för internationellt sökande 15 januari eller 15 augusti).

Beslut om att ställa in antagning efter det att utbildningen öppnats för anmälan, ska fattas före urval i respektive antagningsomgång med endast särskilda omständigheter som undantag. Återkallelseförbehåll kan införas på antagningsbeskeden vid extraordinära omständigheter vilket ger möjlighet att ställa in utbildning efter urval. Detta förutsätter att rektor fattat beslut i frågan. Vid beslut om att inte utlysa programtillfällen eller att ställa in antagning ska Studentcentrum inkluderas i expedieringen av beslutet. Gäller beslutet engelskspråkigt program inkluderas även International Office i expedieringen.

3.4 Process vid avveckling

Rektor beslutar om avveckling av utbildningsprogram efter föredragning av fakultet som därefter ansvarar för att lägga ned utbildningsplanen.

Beslutet föregås av nedanstående process:

Värd fakulteten ansvarar för att informera USR om att förslag om avveckling av program föreligger.

UMEÅ UNIVERSITET

Fakultetsnämnd tillstyrker efter samråd med berört program eller institution förslag om att avveckla utbildningsprogram. För fakultetsöverskridande program beslutar värd fakulteten efter samråd även med övriga berörda fakulteter. Beslut om avveckling ska motiveras genom att en samlad bedömning görs baserad på exempelvis nedanstående aspekter:

- strategiska överväganden
- söktryck
- brist på lärarkompetens
- ekonomiska skäl
- bristande kvalitet
- arbetsmarknadsaspekter.

USR tillstyrker eller återremitterar underlaget. Vid återremittering ska motivering framgå. I fakultetens underlag till rektor ska USR:s ståndpunkt redovisas. I beslutet ska även framgå övergångsregler om vilka förutsättningar som gäller för att studenterna som berörs av avvecklingsbeslutet ska kunna slutföra sin utbildning. Vid avveckling av program ska Studentcentrum inkluderas i expedieringen av beslutet. Vid avveckling av engelskspråkigt program inkluderas även International Office i expedieringen.

3.4.1 Kommunikation med anledning av avveckling

Vid avveckling av utbildningsprogram ansvarar fakulteten för att relevant information når berörda anställda och studenter. Med relevant information till studenter avses t ex att tydliggöra vilka förutsättningar som gäller för att studenterna ska kunna slutföra sin utbildning. Informationen bör lämnas utan dröjsmål så att studenterna kan planera sina studier och ges möjlighet att ta tillvara sina intressen utifrån de nya förutsättningarna. Även studenter med studieuppehåll och antagna som beviljats anstånd med att påbörja utbildningen ska informeras.² Fakulteten ansvarar också för att i samråd med Studentcentrum säkerställa att övriga nödvändiga åtgärder vidtas efter beslut om avveckling av program.

I ett beslut om avveckling av utbildningsprogram ska nedanstående framgå:

- eventuella konsekvenser för andra utbildningar vid universitetet
- hur och när anställda och studenter ska få information om beslutet
- vilken information berörda anställda och studenter ska få
- hur länge och på vilket sätt studenterna ska kunna slutföra programkurserna.

5 Huvudområde

5.1 Process vid inrättande

Rector beslutar om inrättande av huvudområde, inklusive examensnivå. Beslutet föregås av nedanstående process:

Fakulteten/värd fakulteten ansvarar för att informera USR om att planer på nytt huvudområde, eller inriktning inom ett huvudområde som berör annan fakultet, föreligger.

Ansökan om inrättande av huvudområde, inklusive förslag på basklassificering, utformas i enlighet med bilaga 2 i Kvalitetssystem för utbildning. Av ansökan ska det framgå om huvudområdet inrättas för högskole-, kandidat-, magister- eller masterexamen samt om ansökan avser ett konstnärligt huvudområde.

Fakultetsnämnd inhämtar rekommendationer avseende huvudområdets svenska och engelska benämning från Språkrådet samt yttrande från Studentcentrum. Ansökan tillstyrks av fakultetsnämnd.

² Se UKÅ:2018: Studenternas rättssäkerhet vid nedläggning av utbildningsprogram samt Regler för utbildningsplaner på grundnivå och avancerad nivå vid Umeå universitet

UMEÅ UNIVERSITET

USR tillstyrker eller återremitterar det samlade underlaget. Vid återremittering ska motivering framgå. I fakultetens underlag till rektor ska USR:s ståndpunkt redovisas.

Gäller det ny inriktning inom ett inrättat huvudområde, fastställs inriktningen i en lokal examensbeskrivning, se 6.1 nedan.

5.2 Process vid avveckling

Rektor fattar beslut om avveckling av huvudområde efter föredragning av fakultet. Beslutet föregås av nedanstående process:

Fakulteten ansvarar för att informera USR om att förslag om avveckling av huvudområde föreligger.

Fakultetsnämnd tillstyrker förslag om avveckling av huvudområde. Inför beslut om avveckling av huvudområde ansvarar fakultet för att yttrande inhämtas från Studentcentrum. Beslut om avveckling ska motiveras genom att en samlad bedömning baserad på exempelvis nedanstående aspekter:

- strategiska överväganden
- brist på lärarkompetens
- ekonomiska skäl
- bristande kvalitet
- arbetsmarknadsaspekter.

USR tillstyrker eller återremitterar underlaget. Vid återremittering ska motivering framgå. I fakultetens underlag till rektor ska USRs ståndpunkt redovisas. I beslutet ska även framgå vilka eventuella möjligheter som fortsättningsvis finns att få ut examen i huvudområdet.

Vid avveckling av huvudområde ska Studentcentrum inkluderas i expedieringen av beslutet. Fakulteten ansvarar för att i samråd med Studentcentrum säkerställa att övriga nödvändiga åtgärder vidtas efter beslut om avveckling av huvudområde.

Beslut om att avveckla huvudområde fattas löpande. Inriktning inom huvudområde avvecklas normalt genom beslut om reviderad lokal examensbeskrivning, se 6.2 nedan.

6. Lokal examensbeskrivning

När ett nytt program eller huvudområde inrättas eller befintligt program revideras, kan det medföra ny eller reviderad lokal examensbeskrivning.

Fakulteten ansvarar för att förslag till ny eller reviderad lokal examensbeskrivning upprättas i samarbete med Studentcentrum. Fakulteten ansvarar även för att initiera avveckling av lokal examensbeskrivning.

6.1 Process vid inrättande

Rektor fastställer lokal examensbeskrivning efter föredragning av Studentcentrum. Beslutet föregås av nedanstående process:

Förslag om ny lokal examensbeskrivning ska upprättas i enlighet med särskilda rutiner och mallar som Studentcentrum tillhandahåller. Förslag på lokal examensbeskrivning, utformad av Studentcentrum, tillstyrks eller återremitteras av fakultetsnämnd. I fakultetens underlag till Studentcentrum ska det framgå vilken examen som avses samt motiv till inrättandet.

6.2 Process vid revidering

En revidering blir endast nödvändig när kraven för en examen förändras, vilket betyder att en reviderad utbildningsplan inte alltid medför en revidering av den lokala examensbeskrivningen. Vid osäkerhet kontaktas Studentcentrum.

UMEÅ UNIVERSITET

Beslut om revidering av lokal examensbeskrivning fattas av rektor efter föredragning av Studentcentrum.
Beslutet föregås av nedanstående process:

Förslag om reviderad lokal examensbeskrivning ska upprättas i enlighet med särskilda rutiner och mallar som Studentcentrum tillhandahåller. Förslag på reviderad lokal examensbeskrivning, utformad av Studentcentrum, tillstyrks eller återremitteras av fakultetsnämnd. I fakultetens underlag till Studentcentrum ska det framgå vilken examen som avses, motiv till revidering samt vad som har förändrats.

6.3 Process vid avveckling

Beslut om avveckling av lokal examensbeskrivning fattas av rektor efter föredragning av Studentcentrum.

En lokal examensbeskrivning upphävs dock normalt inte, även om utbildningen inte längre ges eller är avvecklad. Om den lokala examensbeskrivningen i särskilda fall ska upphävas ska yttrande inhämtas från Studentcentrum innan förslaget tillstyrks eller återremitteras av fakultetsnämnd. I fakultetens underlag till Studentcentrum ska det framgå vilken examen som avses och motiv till avveckling. I beslutet ska även framgå vilka eventuella övergångsregler som gäller för studenter som berörs av avvecklingsbeslutet.